

МАЛИЙ ТА СЕРЕДНІЙ БІЗНЕС ЯК ДЕТЕРМІНАНТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Малий та середній бізнес (МСБ) є важливим чинником розвитку територій, оскільки його діяльність впливає на численні аспекти економічного, соціального та інфраструктурного розвитку регіонів. У цьому контексті актуальним є дослідження того, яким чином МСБ сприяє зміцненню економічної стабільності, створенню робочих місць, розвитку інфраструктури та підтримці локальних ініціатив.

МСБ виконує низку ключових функцій у соціально-економічному розвитку країни та її регіонів:

- стимулювання конкуренції та демонополізація економіки, що сприяє формуванню нових ринкових суб'єктів, орієнтованих на попит і конкурентні переваги;
- включення у господарський оборот різноманітних ресурсів, таких як матеріальні, природні, фінансові, людські та інформаційні, які часто залишаються поза увагою великих корпорацій;
- підвищення ефективності ринкових процесів, забезпечення гнучкості структури ринку, регулювання попиту, пропозиції та цін, а також компенсація втрат, що виникають під час реструктуризації великих підприємств;
- звільнення великих компаній від виробництва дрібносерійної або малорентабельної продукції, що дозволяє їм зосередитися на пріоритетних напрямках та підвищити ефективність;
- створення нових робочих місць, зокрема для працівників, що вивільняються під час реструктуризації великих підприємств;
- підтримка розвитку середнього класу та активності населення, що є основою економічних реформ і стабільності суспільства;
- зменшення соціальної напруги, шляхом зниження нерівності та підвищення рівня доходів населення;
- підвищення гнучкості економіки, що дозволяє їй адаптуватися до умов відкритого ринку та швидких змін кон'юнктури;
- внесок у демократизацію та вдосконалення системи економічного управління, що сприяє більш ефективному функціонуванню ринкових механізмів.

Водночас МСБ в Україні стикається з численними перешкодами, які обмежують його вплив на регіональну економіку та стабільність. Нестабільність політичного та економічного середовища сповільнює розвиток малого і середнього бізнесу, а в деяких випадках повністю стримує його активність. У таких умовах створення ефективної державної політики підтримки підприємництва є критично важливим для забезпечення сталого регіонального розвитку та підвищення добробуту населення.

Завдяки своїй гнучкості та здатності швидко реагувати на зміни, МСБ відіграє вирішальну роль у відновленні економічної активності, особливо в кризові періоди. Посилення його впливу потребує створення сприятливого бізнес-середовища, підтримки інноваційної діяльності та розширення доступу до фінансових ресурсів. Таким чином, малий та середній бізнес виступає не лише детермінантою розвитку територій, але й запорукою їхньої стійкості та довгострокового процвітання.

Перелік посилань:

1. Ситник Н. С., Козак С. І. Роль малого та середнього бізнесу на сучасному етапі розвитку економіки України. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 26-1. С. 83-87.
2. Тульчинська С. О., Клименко М. О. Розвиток малого та середнього підприємництва в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 3. С. 43-47.